

SMB utvalgsmøte 19 april 2021 – Innspill til FSis høringsinnspill til stortingsbehandling av St meld 17 Forsvarsindustriell strategi

Innledning

Utvalgets vurderingen er at selv om strategien gir positiv SMB omtale, så må det langt mer konkrete og tydelige tiltak på plass for å bidra til innovasjon i forsvarssektoren og sikre at Forsvaret styrker sin operative evne gjennom å ta i bruk teknologi fra norske teknologi-SMBe.

Problembeskrivelse

Ett viktig hovedfunn i den eksterne evalueringsrapporten av Forsvarsindustriell strategi, Stortingsmelding 9, var: «Evalueringen viser at involvering av, og samarbeidet mellom SMBe og forsvarssektoren har et tydelig forbedringspotensial.» Utvalget mener at dette gjenspeiler en utilfredshet som er gjeldende særlig hos teknologi SMBe, og er opptatt av at dette følges opp med konkrete tiltak.

Det er flere SMBe som opplever det vanskeligere å oppnå kontrakter for sine løsninger i hjemmemarkedet enn hva det er i utlandet.

Det er to hovedkategorier av SMBe i forsvarssektoren i Norge: Produksjons-SMBe og teknologi-SMBe som hver for seg trenger tilpassede strategier. Norske teknologi-SMBe bruker i stor grad norske produksjons-SMBe' er til sin produksjon.

Både FoU- og anskaffelsesprosessene i Forsvaret må tilrettelegges bedre for et mer aktivt samarbeid mellom forsvarssektoren og SMBe.

Det er en risiko for at Norge kan bli liggende etter flere av våre allierte som har tydeligere strategier for teknologi-SMBe enn den praksis vi har hatt i Norge i lengre tid ved at Forsvaret i varierende grad utnytter de teknologiske nyvinningene som teknologi-SMBe kan bidra med.

Tiltak

Vurderingen vår er derfor at det må enda tydeligere SMB tiltak på plass i strategien for å bidra til innovasjon i forsvarssektoren og sikre at Forsvaret styrker sin operative evne gjennom utvikling av og innfasing av teknologi fra norske teknologi-SMBe. Her er SMB utvalgets forslag til tiltak:

I. Forsvarsgrenene må i enda større grad satse på teknologisk innovasjon og utvikling i et aktivt samarbeid med teknologi-SMBe

a) Forsvarsgrenene gjennomfører periodevise innovasjonsutlysninger, rettet mot teknologi-SMBe etter modell av andre NATO lands, «Call for Innovations» som for eksempel

Storbritannias «Defence and Security Accelerator, UK» og USAs SMB program «Office of Small Business Programs».

b) Forsvarsgrenene, gjennom våpenskolene, gis ansvar, personell og økonomiske ressurser for å understøtte teknologisk innovasjon, utvikling og tilførsel av nye operative kapasiteter til sine forsvarsgrener ved å samarbeide om kapasitetsutvikling og teknologiske innovasjonsprogram med ICE Worx, NOBLE, Combat Lab og norske teknologi-SMber. Det opprettes finansieringsordninger for å bidra til deltakelse fra SMber.

II. Innovasjon og SMB tilrettelegging tas med i normalanskaffelsesprosessene i Forsvaret

a) Kontinuerlig teknologisk innovasjon og forbedrede nisjekapasiteter gjennom tidlig fase samarbeid og livsløpsfasen blir normal aktivitet innenfor det normale Prinsix prosjekt- og anskaffelsesløpet i forsvarssektoren. Det settes av økonomiske midler i tidlig fase og livsløpsfase i forbindelse med planleggingen av nye investeringer og anskaffelsesprosjekter. Anskaffelsesprosessene tilrettelegges for deltakelse fra SMB enten i form av direkte leveranser til Forsvaret, eller som underleverandør til systemansvarlig hovedleverandør.

b) FMAs kontrakter med systemleverandør legger til rette for innovasjon og deltakelse både fra produksjon SMber og for norske teknologi SMber. Dette er særlig viktig for å stimulere til innovasjon og forbedrede kapasiteter innenfor de teknologiske kompetanseområdene.

c) Forsvarssektoren lager retningslinjer og kontraktsformularer for å kunne benytte hurtiganskaffelser spesielt med tanke på innfasing av nye innovative løsninger fra SMB.

III. Teknologi-SMber involveres planmessig i Forsvarssektorens FoU aktiviteter og viderutviklingen av de teknologiske kompetanseområdene

Flere norske teknologi-SMber besitter spisskompetanse innenfor de teknologiske satsingsområdene, (det gjelder bl a autonomi, kommunikasjons- og sensorsystemer). Det er særlig viktig å videreutvikle teknologi-SMber med kompetanse innenfor de teknologiske kompetanseområdene. Forholdene legges derfor til rette for at teknologi-SMber med relevant kompetanse involveres i FoU programmer i regi av FFI og de store investeringsprogrammene, som f eks strategisk viktige teknologiprogram som MIME programmet og ulike autonomiprogrammer, for å stimulere til innovasjon og nisjekapasiteter innenfor de teknologiske kompetanseområdene.

Tilsvarende prioritering for involvering av teknologi-SMber gjelder for norsk deltakelse i EDF. Regjeringen iverksetter tiltak og oppretter finansieringsordninger for å stimulere til og understøtte deltakelse fra norsk SMber i EDF programmer.